

PROJECTE D'INNOVACIÓ 2020-
2021 DE LA SECCIÓ IES
CONSELLERIA

COVID-19: REPTE EDUCATIU A UNA RESIDÈNCIA
D'ACOLLIDA CAES

PROJECTE D'INVESTIGACIÓ I INNOVACIÓ EDUCATIVA A LA SECCIÓ IES CONSELLERIA. CURS ACADÈMIC 2020-2021

1.1. TÍTOL DEL PROJECTE:

COVID-19: REPTE EDUCATIU A UNA RESIDÈNCIA D'ACOLLIDA CAES

1.2 Nom del centre: SECCIÓ D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE L'IES CONSELLERIA

Codi de centre: 46032721

Nom i cognoms de la coordinadora: MARÍA ASUNCIÓN PÉREZ AICART

1.3. Modalitat de participació: individual

1.4. Tipologia: NOU

2. ÍNDEX

2.1. JUSTIFICACIÓ

- Pertinença.
- Concreció dels objectius.

2.2. PROJECTE

- Marc teòric
- Originalitat.
- Concreció de la metodologia aplicada al projecte
- Sostenibilitat
- Transferència
- Participació
- Caràcter inclusiu
- Plurilingüisme

2.3. AVALUACIÓ I IMPACTE

- Indicadors.
 - Instruments d'avaluació
 - Anàlisi de resultats.
- Impacte/propostes de millora

2.4. CONCLUSIONS

2.5. PRESSUPOST

2.1 JUSTIFICACIÓ

Pertinença: dades sobre la situació inicial que es vol millorar o canviar.

La Secció IES Conselleria és un centre situat en la població de València, creat a través de la resolució del 27 d'agost del 2010 [2010/9830]. A nivell educatiu, el centre està catalogat de Centre d'Acció Educativa Singular, als efectes previstos en l'Ordre de 4 de juliol de 2001, de la Conselleria de Cultura i Educació, per la qual es regula l'atenció de l'alumnat amb necessitats de compensació educativa (DOGV de 17.07.2001).

A més de ser un centre CAES, és un centre molt singular, ja que l'alumnat viu en el mateix edifici on rep la formació, la qual cosa dificulta la connexió contextual amb el barri i zona on es troba el centre. Aquest centre, qualificat com a centre d'acolliment de formació especial, es destina a l'acolliment de menors en situació de desemparament del sistema de protecció que es troben sota la tutela o guarda de la Generalitat i que presenten trastorns de conducta. L'alumnat que està matriculat en la secció està representat amb la figura del director del centre de menors de Campanar (d'ara endavant CAM).

Des de la creació del centre fins ara hi ha hagut una important evolució en positiu, tant a nivell actitudinal com a conceptual per part de l'alumnat. Dins de la diversitat de l'alumnat matriculat ens trobem, d'una banda, amb alumnat que ha sigut absentista durant llargs períodes de temps; i d'altra banda, també ens trobem amb alumnat que ha rebut una atenció acadèmica no adequada a les seues característiques. Finalment també ens trobem amb un gran nombre d'alumnes que han tingut un caràcter disruptiu en els centres anteriors ocasionant-los també absentisme. Som coneixedors de les característiques tan específiques del nostre alumnat, per aquest motiu, treballem per a poder desenvolupar al màxim les seues capacitats i competències, i que puguem d'aquesta forma desenvolupar-se en la vida i suplir així les possibles mancances que tenen d' etapes educatives anteriors.

Des de la creació del centre al 2010 es va intentar la creació de grups heterogenis però no va ser fins al 2012 quan, a través de la implantació del contracte programa, es va establir una educació inclusiva i heterogènia per a tots. Aquest contracte planificat per a quatre anys, va tenir en compte l'informe INCLUD-ED, així com evidències científiques per a la seua implementació en la millora de la atenció educativa per a tots els nostres alumnes a través de les Actuacions Educatives d'Èxit. L'atenció educativa sempre es produeix dins de l'aula (fins i tot l'atenció de la mestre de Pedagogia Terapèutica) i portem quatre cursos realitzant tant Tertúlies Literàries Dialògiques (TLD) com a Grups Interactius (GI). Des de la implementació del contracte programa en el curs 2011-2012, hem estat treballant les actuacions educatives d'èxit des de diferents àrees, sobretot els Grups Interactius i les Tertúlies Literàries Dialògiques. L'alumnat que tenim necessita reforçar tant aspectes lingüístics com científics, i per això necessitem aprofitar al màxim els recursos i la seua correcta organització per a poder aconseguir el major èxit acadèmic.

Una de les actuacions clau del centre és el treball per projectes. Comptem ja amb diverses experiències d'èxit. El curs 2012-13 començarem amb la realització de dos projectes comunitaris, la revista escolar i la web del centre, actualment consolidats. En el curs 2014-15 el projecte va ser un musical basat en la pel·lícula "*Déjate llevar*" en col·laboració amb el CAM i amb l'IES Conselleria, emmarcat en la convocatòria del programa contra el fracàs escolar a través d'activitats de promoció de la música. El mateix curs també participarem en la convocatòria de projectes d'innovació sobre el desenvolupament del currículum amb "*Actuacions educatives d'èxit intercicles*". El curs 2015-16 desenvoluparem un projecte interdisciplinari de centre, participant en la convocatòria de projectes d'innovació d'enriquiment del currículum, que va consistir en la

producció d'un audiovisual a partir de la lectura de "El Quixot". Va ser finalista en el Sambori-MICE, seleccionat a concurs en el certamen de CINEMA JOVE 2016 (versió en valencià) i va resultar guanyador en la secció de "curtmetratge d'animació" (versió en castellà) en la primera edició del *E-move Festival*. A més a més, es va mostrar a la comunitat en la "Primavera Educativa".

El curs 2016-2017, el tema central del projecte de centre va ser "L'Alimentació en el Món". Es va desenvolupar com a grup de treball dins del PAF. El resultat es va compartir en una jornada amb les famílies amb el recital "Poemes a la carta" i amb la mostra dels projectes realitzats en Ciències i Tecnologies. De nou, el treball de l'alumnat es va veure reconegut amb un esment especial en la 12ª edició del Concurs de Contes de Consum, podent gaudir de la gala de lliurament de premis en La Rambleta.

El curs 2017-2018, es va fer un programa audiovisual, un programa magazín amb un reportatge, un debat, el resum d'una xarrada, música i danses. Tot al voltant de la mar Mediterrània, des del punt de vista mediambiental, econòmic, cultural i artístic. El programa és el resultat de la col·laboració interdepartamental. És un compromís del claustre continuar treballant en el present projecte, que engloba la col·laboració i coordinació entre diversos departaments i àrees.

El curs 2018-2019, després d'uns mesos de treball interdisciplinar, vam preparar unes jornades de conscienciació sobre l'estalvi energètic i el reciclatge, on alumnes, famílies, educadors i professors vam aprendre diferents conceptes relacionats amb aquest temàtica.

Finalment, aquest curs 2019-2020 hem tornat a treballar des d'una perspectiva interdisciplinar el quadre de Picasso *Guernica*, amb el qual els alumnes han après no només el significat d'aquesta obra d'art, sinó que han parlat d'ella i s'han expressat en anglès, valencià i castellà, han conegut música relacionada amb l'episodi bèl·lic relacionat amb el moment històric que descriu, que a la vegada han estudiat en les assignatures d'ètica i història.

La participació en concursos i certàmens escolars ha despertat el desig de fer més projectes interdisciplinaris. Considerem que aquests projectes són essencials en el procés de socialització del nostre alumnat, contribueixen a la visualització del seu treball contra el fracàs escolar i augmenta el seu compromís de deixar enrere l'absentisme.

Amb la pandèmia del Coronavirus i tot el que hi ha comportat, pensem que és important veure la situació des d'una òptica positiva. L'estat d'alarma i les seues mesures ens ha fet valorar i replantejar-nos molts aspectes quotidians que donàvem per segurs. És inevitable considerar que aquesta vivència ha sacsejat les nostres consciències. A banda de reflexionar sobre l'experiència viscuda en aquest curs des de les diferents matèries i assignatures que l'ESO ofereix, **un dels objectius principals de tractar aquest tema és aprendre a fer front a les situacions difícils en la vida, a buscar solucions i trobar la part positiva dels problemes, a crear resiliència**. Sobre aquest tema ens basem en autors, com ara Luis Rojas Marcos (2007), les idees del qual porten a valorar l'aprenentatge en positiu com una inversió rentable per a vèncer la batalla contra el pessimisme, conquerir metes, o ajudar-nos en les relacions amb els altres.

El projecte del curs 2020-2021 pretén que els nostres alumnes adquirisquen els ferramentes necessàries per a aprendre a enfrontar-se a la vida i crear en ells una actitud de responsabilitat en lloc de frustració, que és una de les característiques comunes entre els nostres estudiants.

Aquestes característiques específiques ocasionen la necessitat de plantejar intervencions educatives que incloguen aspectes emocionals, socials i de creixement personal. De fet, un dels objectius del nostre Pla d'Actuació per a la Millora (PAM) és

augmentar la competència emocional i les habilitats d'interacció social de l'alumnat per aconseguir una major integració socioeducativa. Els nous reptes de l'educació requereixen d'objectius més amplis que els merament cognoscitius, és a dir, d'objectius que ajuden al desenvolupament personal i social de tots els alumnes.

Juan Uriarte, en el seu article *Construir la resiliencia en la escuela* (2006) postula que qualsevol persona, independentment de quin siga el seu ambient de creixement desfavorit, podrà tirar endavant si se li dóna i compta amb el suport adequat. Aquest autor concep la resiliència com la capacitat que tenen les persones per a desenvolupar-se psicològicament amb normalitat malgrat viure en contextos de risc com ara entorns de pobresa, famílies multiproblemàtiques, situacions d'estrès prolongat o centres d'acollida.

Els alumnes del nostre centre vénen d'històries d'absentisme, falta d'autoestima i gran frustració personal. Considerem essencial que treballen no només les assignatures curriculars, sinó les competències clau relacionades amb el nostre projecte d'enguany: aprendre a aprendre (Què ens ha aportat de nou la pandèmia?), competència social i cívica (Com puc ajudar en aquesta situació? Valorem suficientment la gent major?), sentit d'iniciativa i esperit emprenedor (Com puc protegir la gent del meu voltant?), consciència i expressions culturals (M'ha ajudat la cultura a passar millor el confinament?), i finalment, competència digital, ja que el Coronavirus ens ha forçat a posar-nos al dia amb les plataformes d'ensenyament a distància (Què opine de l'ensenyament a distància?).

Concreció dels objectius:

Els objectius concrets que ens marquem per a desenvolupar en el nostre projecte d'innovació per al curs escolar 2020-2021 són:

- * Treballar de manera interdisciplinària la situació esdevinguda pel Coronavirus.
- * Lectura d'articles amb anàlisi i debat de l'aprenentatge digital, com ara *L'aprenentatge en digital segons l'alumnat*, d'Evaristo González, *Activitats digitals a l'aula* (Equip TIC) o *Aprendre i ensenyar en entorns virtuals* (Generalitat de Catalunya).
- * Analitzar les decisions sobre el confinament preses pels diferents països.
- * Fomentar l'amor i respecte per l'art i el paper que ha desenvolupat per fer més fàcil el confinament.
- * Reflexionar sobre i fomentar el respecte cap a les persones majors i tot el que encara tenen per aportar malgrat la seua edat.
- * Reconèixer la saviesa com a un valor social.
- * Desenvolupar la competència lingüística tant a nivell oral com escrit per part de l'alumnat, tant en valencià, castellà i anglès.
- * Potenciar la capacitat d'argumentació de l'alumnat i l'esperit crític.
- * Realitzar un format senzill i impressió de documents de text.
- * Dissenyar presentacions multimèdia.
- * Aprendre a interpretar i descriure gràfics.
- * Establir llaços de solidaritat.
- * Usar les TIC com a eina fonamental.
- * Identificar i minimitzar les barreres per a l'aprenentatge i la participació existents en el centre i maximitzar els recursos que donen suport als dos processos.

- * Posar en pràctica les innovacions consensuades per la comunitat educativa en matèria d'inclusió.

2.2 PROJECTE

Marc teòric

La pandèmia pel Covid-19 ens ha posicionat en una situació inesperada, en un moment en què semblava que tot estava sota control. Les noves generacions, especialment, estan vivint un moment històric, el més paregut potser als efectes d'una postguerra. Són sens dubte moments difícils amb conseqüències encara desconegudes.

El nostre alumnat ha crescut en contextos d'inseguretat i poc equilibri emocional, però volem mostrar-li que es pot aprendre a canviar la mirada i a tirar endavant. Aquesta perspectiva optimista del desenvolupament humà malgrat les circumstàncies adverses ens aporta el convenciment que es poden obtenir resultats positius per al desenvolupament psicològic en actuar tant sobre el xiquet com sobre el seu ambient (en aquest cas, la secció educativa).

A l'escola, la promoció de la resiliència és un enfocament que destaca l'ensenyament individualitzat i personalitzat, que reconeix a cada alumne com un ésser únic i valuós, que es recolza en les característiques positives, en el que l'alumne té i pot optimitzar. Ja fa anys que en la secció intentem partir sempre de les altes expectatives cap al nostre alumnat, malgrat vindre d'historials d'absentisme i fracàs acadèmic continuat. Seguint les aportacions de Bisquerra (2011), està demostrat que construir expectatives positives sobre l'alumne ajuda que es duga a terme l'efecte Pigmalión, que consisteix en el fet que les persones tendeixen a comportar-se com creuen que s'espera que es comporten. Per tant, valorar positivament a un alumne confiant en les seues possibilitats, li portarà a desenvolupar al màxim les seues capacitats i amb això l'augment i estabilitat d'autoestima. Sense dubte, la baixa autoestima dels nostres alumnes influeix en el seu rendiment acadèmic.

Perquè la resiliència com a estratègia educativa sorgisca efecte i contraresti una baixa autoestima en favor de la seguretat i valoració positiva que l'alumnat faça de si mateix, també és necessari que els professors siguin resilents, és a dir, que complisquen una sèrie de característiques. Seguint amb les aportacions de Uriarte (2006) ha de tractar-se d'un professional que conega i domine les àrees implicades en el desenvolupament emocional i social del xiquet. Al nostre centre, els professors som els responsables d'encarregar-nos d'adolescents afectats per experiències adverses, per la qual cosa haurem de sentir-nos emocionalment estables, i tindre una correcta tolerància la frustració per a poder ajudar-los en el seu creixement personal cap a la superació i la resiliència.

Els nostres alumnes tenen un perfil pessimista. A causa de les seues circumstàncies personals, no estan dotats de ferramentes que els ajuden a situar-se davant moments difícils amb esperit crític i de resiliència. Per això, des de la secció, pensem que el Coronavirus és més be una oportunitat per a canviar i reflexionar sobre qüestions, com ara: Què ens ha aportat la pandèmia per a debatre? Què hem après? Valorem més les relacions humanes? Respectem un poc més les persones majors? Som conscients de la nostra aportació personal a la societat? Hem pogut valorar millor tot allò que significa i aporta l'art? Les noves tecnologies: les hem utilitzades i valorades d'una manera diferent? Consumim massa en el dia a dia i ara hem vist que potser no necessitem tant?

Les preguntes en si no formen soles part del pilar central del projecte, ja que per a contestar-les i reflexionar-ne fan falta ferramentes. És aquí on el rol de la comunitat educativa jugarà un gran paper: professors i educadors de la residència d'acollida. Aquest treball solament és possible amb un treball en equip i coordinació que garantisca la inclusió.

Originalitat

En una situació sense precedents, el govern d'Espanya va decretar l'estat d'alarma i va restringir un dels drets fonamentals dels ciutadans, que és la llibertat de moviment.

El Coronavirus i el seu desenvolupament era ja conegut per tots, ja que els mitjans portaven mesos parlant-ne, encara que el grau del seu impacte sembla que va ser subestimat. Però de sobte, el món es va paraitzar amb conseqüències imprevisibles pel que fa a l'economia, l'estat anímic de les persones, la salut pública, etc.

Malgrat la mancança en les nostres vides de rutines diàries o relacions socials entre alguns exemples, considerem que la vida ha de continuar i que ara més que mai la frase tan coneguda "crisi o oportunitat" és aplicable. No importa el grau de gravetat de les situacions, cal aprendre'n sempre i mostrar una actitud de lluita i superació.

Tal com explica Rojas Marcos (2007) en el seu llibre, encara que les situacions no puguin canviar la nostra actitud sí pot fer-ho, i això ajudarà a millorar les nostres vides: "la disposició optimista amortiu l'impacte emocional del fracàs" (177) "i la desdicha no depend[e] tanto de los avatares de la vida como del significado que les damos" (introducció).

La nostra idea és aprofitar la crisi del Coronavirus com una eina per a fer crítica social i per descarregar sentiments de tot tipus, com la ira o la frustració, emocions molt presents en els nostres alumnes, prevenients de situacions socials i personals molt desfavorides.

Per això, volem portar a l'aula no només coneixement sobre una situació real, actual i que els afecta de prop, sinó també tasques i activitats per a dotar els alumnes de ferramentes diverses per a ampliar la seua perspectiva personal i social, com a ciutadans que són. A més, treballarem el mateix tema des de les diferents assignatures que ensenyem, perquè els alumnes siguin conscients de la multidisciplinarietat d'allò que treballen i la perspectiva d'anàlisi siga creada des de diferents punts temàtics, didàctics i formals. Per això aquest any es treballarà amb diferents metodologies i es tindran molt en compte a l'hora de crear les activitats.

L'originalitat del projecte té com a base l'aprofitament d'una situació candent, amb la qual els alumnes es poden sentir totalment identificats, per a posar en relleu la importància de la seua participació com a ciutadans, i així augmentar la seua autoestima. Un altre objectiu és que aprenguen a ser capaços de crear ferramentes de supervivència i resiliència. Com expressa Rojas Marcos: "Es evidente que cuanto más incapaces nos sentimos de controlar las aflicciones de nuestro cuerpo [...] y las embestidas del entorno, más espacio dejamos abierto para que la impotencia y la desesperanza nos invadan" (116).

Concreció de la metodologia aplicada al projecte:

Les metodologies que farem servir enguany tenen en comú tres aspectes:

- Ús de contextos reals.
- L'alumne com a centre a l'hora de tria dels temes a tractar.
- Cooperació.

I són les següents:

Constructivisme. Ens sembla molt adient per al perfil dels nostres alumnes perquè aquesta metodologia veu en l'alumne un subjecte actiu en el seu aprenentatge, i no com un recipient a omplir amb coneixements. Algunes de les seues consideracions són:

- * Construir l'aprenentatge de manera personal.
- * Partir dels coneixements adquirits.
- * Fer reflexió activa i conscient del propi aprenentatge.
- * Combinar l'aprenentatge cooperatiu i individual.

Al mateix temps, el professor:

- * Ha de planificar unes activitats que tinguen per objectiu facilitar les experiències d'aprenentatge de l'alumne.
- * Ha d'avaluar la seua pròpia actuació docent.
- * És qui pren decisions sobre el desplegament general de la sessió.

Amb el constructivisme, l'aprenentatge es dona en contextos reals, i les tasques han de ser complexes i autèntiques.

Metodologies amb enfocament globalitzat. Es basen en els següents conceptes:

- * Aprendre entorn a l'art amb els recursos comunitaris des de la inter i transdisciplinarietat.
- * Metodologies per tal de dur a terme enfocaments d'aprenentatge globalitzat (projectes, treball cooperatiu, ambients, racons, internivells...).
- * Experiència, currículum i atenció a la diversitat.

Enfocament comunicatiu. Aquesta metodologia se centra en l'ús i sobretot en els usos propis dels alumnes en situacions reals de comunicació. Es preocupa per desenvolupar una competència comunicativa en els seus alumnes. L'adopció de l'enfocament comunicatiu té almenys dues importants implicacions:

- * Centrar l'estudi lingüístic en unitats discursives que no es limiten al marc oracional ja que es considera el text com a unitat lingüística superior de comunicació.
- * Parar atenció als elements pragmàtics de la comunicació (contextos de producció i recepció).

Temporalitat

Està previst que el projecte d'innovació sobre el Coronavirus es desenvolupe de manera continua durant les dues primeres avaluacions, especialment durant la primera, ja que trobem que l'impacte en els alumnes ha sigut capital i ens agradaria que el tema es tractara i desenvolupara des de les primeres setmanes del curs. El projecte està concebut per a ser dut a terme durant 60 hores de l'any escolar.

Podem formular-lo en tres fases:

1- Enquesta inicial que realitzarà el departament d'orientació per conèixer l'estat inicial dels alumnes i les seues concepcions sobre el Coronavirus abans de la nostra labor amb el projecte d'innovació. S'avaluaran conceptes relacionats amb la intel·ligència emocional, com ara: resiliència, superació, optimisme i pessimisme, etc. En aquesta enquesta també hi haurà algunes preguntes orientades a conèixer com van viure la crisi sanitària i quina actitud van desenvolupar al voltant d'aquesta situació. També es

proposarà un model de qüestionari per al professorat perquè pugui valorar quin és el seu nivell de resiliència i de tolerància a la frustració.

2- Desenvolupament interdisciplinari de totes les assignatures. Mentrestant, des del departament d'orientació es plantejaran algunes sessions de tutoria relacionades amb la resiliència i la possibilitat de veure les crisis com a oportunitats.

3- Enquesta final per a poder analitzar els canvis assolits en les actituds crítiques i personals dels alumnes.

4- Avaluació dels resultats i propostes de millora.

Sostenibilitat

Per al desenvolupament del projecte, es precisa de materials i eines, les quals ja disposem al centre, per exemple ordinadors, plastificadora, programari específic, connexió a internet, tablettes, pissarres digitals, canó de projecció, taules de mesclades i equip d'àudio. En conseqüència, es tracta d'un projecte que resulta viable econòmicament.

Transferència

Les pràctiques innovadores que desenvoluparem al voltant de la crisi del Coronavirus podran ser aplicades en contextos educatius semblants. Part del material deixarà de ser vàlid en acabar aquest projecte, però tota la comunitat educativa haurà après a canviar la seua actitud front a problemes durs. El principi de transferència inspira el marc teòric del projecte amb voluntat d'exportar l'experiència a altres contextos educatius.

Participació

El projecte pretén fomentar la participació i el treball cooperatiu entre els diferents agents implicats (professors, alumnes, famílies, resta de la comunitat educativa i entorn sociocultural). Durant el règim d'acollida, el tutor dels menors és el director de la residència d'acollida, per tant, és per a nosaltres el responsable directe de la seua educació i l'intermediari en la nostra relació amb les famílies. Des de la creació del centre en 2010 anem augmentant progressivament la participació i implicació familiar, sempre molt marcada pel tipus de centre específic que som (comunicació a través de l'agenda escolar el cap de setmana, entrevistes telefòniques, reunions presencials, etc) amb la finalitat que vagin adquirint un compromís de seguiment del procés formatiu dels menors.

Un moment de trobada amb les famílies ha de produir-se durant les activitats programades en el present projecte, ja que seran els familiars i educadors del CAM els responsables de dinamitzar ocasionalment els grups de treball i de participar en exposicions a l'aula o treballs conjunts i projectes tecnològics. Sabem que el fet d'implicar a les famílies és fonamental a l'hora de motivar els alumnes i, fins i tot, a nosaltres mateixos. L'experiència ens ha demostrat que expandir els diversos projectes que es fan a l'aula és una manera d'unir l'ensenyament amb la vida real, que és, al cap i a la fi, l'objectiu de qualsevol ensenyament. D'aquesta manera, els alumnes s'adonen que allò que aprenen té sentit.

Caràcter inclusiu

Com ja s'ha comentat en anteriors apartats, un dels objectius del projecte serà millorar la inclusió de la nostra comunitat educativa fomentant en tots els alumnes alts nivells d'èxit i aconseguir una escola per a tots. Defendrem el concepte de «barreres per a l'aprenentatge» en lloc del ja clàssic concepte de «necessitats específiques de suport educatiu», canviant la mirada i convertint-nos tots en responsables d'aconseguir que tot l'alumnat puga participar. Cal partir d'un model social o sociocrític per a comprendre els fenòmens de marginació. Les barreres sorgeixen de la interacció entre l'estudiant i el context. L'objectiu de la inclusió ha de ser minimitzar barreres.

La nostra intenció és convertir l'aparent dificultat que planteja una realitat tan dura com un estat d'alarma que controla el lliure moviment dels ciutadans, el canvi en el concepte de l'ensenyança només presencial, o la repercussió econòmica, en una font de fortalesa educativa. Al centre tenim alumnat provinent majoritàriament d'un ambient sociocultural i econòmic baix, la majoria estan en situació d'exclusió social. Així mateix hi ha diferències culturals: gitanos, païos, espanyols, estrangers, etc. i familiars: fills naturals, fills adoptats, orfes, abandonats, pares casats, separats, monoparentals, etc. Totes aquestes realitats, tan complexes, coexisteixen en el microcosmos del centre. Defensem que conviure va més enllà de respectar, perquè és aprendre dels altres, fins i tot crear vincles afectius entre les persones que compartim el dia a dia en un determinat espai-temps de la nostra vida.

Amb aquest projecte anem un pas més enllà, perquè obrim els projectes anteriors centrats més bé en el microcosmos del centre a la societat externa, ja que cal desenvolupar més que mai la competència clau social i cívica.

No es treballen les competències o els valors parlant d'ells, sinó fent pràctiques educatives. Per dur-ho a terme no pot fer-ho únicament una persona concreta, és a dir, és un projecte conjunt de tota la comunitat educativa. Per açò el treball cooperatiu previst en el present projecte dins de l'aula amb familiars voluntaris, educadors del CAM, alumnes i professors, amb tota la seua diversitat i diferències culturals ha de suposar una acció dirigida a la integració, igualtat i inclusió social.

Plurilingüisme

L'exposició a diferents llengües millora clarament les habilitats comunicatives. Així doncs, en aquest projecte es treballarà de manera transversal i interdisciplinària les llengües oficials de la comunitat valenciana: el castellà i el català, així com l'anglès com a llengua estrangera. En el cas probable de tindre algun alumne de nacionalitats diferents, com ara la marroquina o la romanesa, aprofitarem la seua estada en el centre per a incloure la seua cultura i llengua en el projecte.

També promourem la normalització del valencià en l'àmbit administratiu i social.

La interacció en l'adquisició de les llengües té un paper crucial en l'aprenentatge. L'alumne passa de ser un agent passiu a un d'actiu, desenvolupant així la seua autonomia. Un dels nostres principals objectius és "aprendre a aprendre". Es practican les habilitats comunicatives bàsiques: producció i comprensió escrita i oral i interacció oral en les diferents llengües.

2.3. AVALUACIÓ I IMPACTE.

Indicadors i criteris d'avaluació:

Pel que fa a l'alumnat:

Cal assenyalar les dificultats d'avaluar l'impacte del projecte a causa de la fluctuació de l'alumnat. No podem saber quants alumnes tindrem el curs que ve, ni de quins nivells, ni amb quines dificultats. Tampoc podem saber quants d'ells acabaran el curs, ja que poden ser baixa per motius diversos.

No obstant això, hi ha alguns indicadors a tenir en compte:

- Nombre d'ACIS i ACI

Es mesurarà el percentatge d'ACIS en les diferents àrees curriculars sobre el total que acaben el curs amb ACIS, i es compararà amb l'inici de curs. En el cas d'alumnes d'incorporació tardana, és vàlid en cas que romanguen un període de temps raonablement llarg.

- Resultats acadèmics. Es tindran en compte els següents ítems:

- * Nombre de matèries pendents que tenen els alumnes al principi del curs acadèmic i al final.
- * Nota mitjana de l'últim curs realitzat per l'alumne i la nota mitjana de les matèries del curs realitzat, incloent les matèries pendents que hi hagués.
- * Nombre d'alumnes que no aconsegueixen superar 4 o més assignatures al final de cada curs escolar, i es compararà amb l'anterior.
- * Nombre de matèries que tenen els alumnes suspeses en convocatòria ordinària respecte al mateix període del curs anterior.
- * Resultats acadèmics de la primera i segona avaluació, i aquests amb la tercera.

- Absentisme escolar

Absentisme (%) = nombre de faltes injustificades / total de sessions × 100

Pel que fa al projecte d'innovació respecte a la millora del currículum:

- * Nombre d'acords sobre metodologia, avaluació, etc. adoptats pel claustre.
- * Nombre d'àmbits i matèries implicats al projecte.
- * Nombre d'actuacions didàctiques compartides entre àrees.
- * Nombre d'hores lectives dedicades a la setmana.
- * Nombre de programacions didàctiques que contemplen el projecte.

Pel que fa al projecte d'innovació respecte a la relació secció-CAM-famílies:

- * Nombre d'actes, d'acords adoptats, d'accions educatives conjuntes secció – CAM.
- * Nombre d'incidències, d'expedients, coneixements previs.
- * Nombre d'actuacions en el projecte amb familiars.
- * Nombre de famílies que participen en cada activitat.
- * Nivell de satisfacció dels alumnes.
- * Nivell de satisfacció del CAM.
- * Nivell de satisfacció de les famílies.

Instruments d'avaluació.

Resulta fonamental avaluar per tal de conèixer l'impacte, ja que la mateixa avaluació facilita la participació de la comunitat educativa i crea sentiment de pertinença.

Respecte als instruments d'avaluació, comptarem amb els prescriptius que es concreten en el Projecte Curricular de Centre i el Pla d'Actuació per a la Millora (PAM).

Continuem treballant per a sistematitzar els processos d'avaluació amb vista a introduir-nos en la Xarxa de Qualitat. Són instruments que permeten relacionar la diversitat d'exercicis, tasques i activitats didàctiques que completen els diferents processos d'ensenyament-aprenentatge. Aquestes claus de resposta dotaran d'objectivitat i validesa a l'avaluació del projecte d'innovació.

Finalment, estem interessats a formar-nos en el desenvolupament d'estratègies que ens permeten externalitzar l'avaluació del Projecte Educatiu.

Respecte a l'avaluació interna, per valorar el progrés de l'alumnat es valoraran els següents instruments:

- * Observació per part dels professors de l'actitud i treball individual i en grup.
- * Observació de l'expressió oral.
- * Treballs en l'aula, quadern i exposicions.
- * Treballs en equip.
- * Aportacions en les sessions de tertúlies dialògiques.
- * Proves escrites per valorar l'aprenentatge.
- * El treball en grups interactius.
- * Participació i actitud en les tertúlies.
- * El registre del treball diari.
- * Notes en l'assignatura d'ètica.
- * Altres informacions facilitades pels propis alumnes, pares, departament d'orientació, etc.

- Anàlisi de resultats:

L'anàlisi de resultats es farà mitjançant reunions periòdiques del professorat on es valorarà que es compleixen els objectius fixats. En cas de fer falta alguna modificació es farà de manera consensuada. D'igual manera, en l'anàlisi de resultats es valorarà també l'aportació d'educadors i famílies. En acabar el projecte es farà una avaluació global i una autoavaluació.

L'anàlisi de resultats es farà, per tant, de manera contínua, durant i al final del procés. Un dels seus aspectes claus serà atendre la diversitat de l'alumnat. Es mesuraran conceptes, procediments i actituds i l'evolució dels alumnes serà de manera individual en aquests aspectes.

En l'anàlisi de resultats considerem fonamental l'avaluació externa. Part del professorat ha participat en el curs Avaluació de Sistemes Educatius des d'un model de cohesió social: utilització de l'avaluació per a la detecció de necessitats, fruit de la col·laboració entre la Universitat de València (Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació) i el CEFIRE de València.

-Impacte / propostes de millora:

Les propostes de millora de la Memòria Final de la Programació General Anual són el punt de partida del present projecte d'innovació. A continuació recordem les que estan

directament relacionades amb la necessitat/oportunitat de continuar amb els projectes d'innovació interdisciplinars.

- * Consolidar la metodologia de treball per projectes interdisciplinars. Volem aconseguir consolidar aquesta metodologia en el centre.
- * Millorar la participació dels diferents agents implicats en la pràctica docent.
- * Continuar aprofundint en els processos d'avaluació (dels alumnes, dels professors i del centre).
- * De nou aquest curs es posa de manifest la importància del treball en equip per a una correcta pràctica docent.
- * Continuar augmentant el nombre de materials didàctics en valencià, tant els utilitzats com els produïts.
- * Augmentar la participació dels diferents agents implicats en la pràctica docent
- * L'aprofitament de la pissarra digital i de les tablets per part de tot l'equip.
- * Vertebrar cada unitat didàctica amb algun projecte o producte final: exposició oral, passada de diapositives tipus PowerPoint, mapa, dispositiu dissenyat per ells, etc.
- * Afavorir les exposicions orals amb o sense suport de material (diapositives, murals, projecte, etc).
- * Treballar la resolució de problemes de manera cooperativa i amb una motivació extra: tipus concurs, taula-registre mensual, etc.

En el procés de disseny d'aquest nou projecte volem aprofitar l'experiència d'anteriors projectes d'innovació, procurant prevenir contratemps i errades.

Durant els últims cursos, el professorat ha desenvolupat una destacable labor divulgativa de les bones pràctiques del centre participant en trobades, certàmens, cursos, jornades, congressos, etc. El principi de transferència inspira el marc teòric del projecte amb voluntat d'exportar l'experiència a altres contextos educatius.

2.4. CONCLUSIONS

Amb el projecte d'innovació del curs 2020-2021 pretenem basar-nos amb el projecte educatiu del centre i involucrar els alumnes en el seu propi procés d'aprenentatge a partir de situacions reals de la vida. Seguint les idees de Pere Vergés en l'article *Nou model d'ensenyament-aprenentatge* (2019): "Mestres i alumnes participen activament en el funcionament de l'escola per a formar ciutadans compromesos i responsables. Cada persona esdevé un ciutadà, amb drets i deures. Es tracta, doncs, de preparar els alumnes per a la vida real i, també, donar-los eines per a afrontar les dificultats que aquesta els pugui presentar".

Aquest projecte d'innovació vol contribuir al desenvolupament dels nostres alumnes com a persones responsables de la seua vida, que s'adapten a la realitat i que deixen de costat dos hàbits comuns en el perfil del nostre centre: la frustració i l'abandonament davant situacions complicades. D'altra banda, aquests objectius també seran de gran ús per als professors i educadors, ja que el Coronavirus ens afecta a tots de la mateixa manera i intensitat.

2.5. PRESSUPOST

Per a portar a terme aquest projecte no necessitem cap pressupost addicional al material que ja usem en el nostre centre.

BIBLIOGRAFIA

Bisquerra, Rafael. *Educación emocional: Propuesta para educadores y familias*. Bilbao: Desclée de Brouwer, 2011.

Equip de Coordinació TIC del Servei d'Informàtica per als Centres Educatius. Direcció general de Tecnologies de la Informació i les Comunicacions. *Activitats digitals a l'aula*. https://portal.edu.gva.es/cvtic/wp-content/uploads/sites/15/2019/11/Tema3-Part-2-Recursos-i-Eines-Activitats-digitals-a-l%E2%80%99aula_VAL1.pdf

Generalitat de Catalunya. *Aprendre i ensenyar en entorns virtuals*. <https://sites.google.com/a/xtec.cat/aprendre-en-entorns-digitals-canviants/l-aula-digital/entorns-virtuals-d-aprenentatge>

González, Evaristo. *El diari de l'educació*. "L'aprenentatge en digital, segons l'alumnat adolescent". 12 de juny de 2020: <https://diarieducacio.cat/laprenentatge-en-digital-segons-lalumnat-adolescent/>.

Rojas Marcos, Luis. *La fuerza del optimismo*. Madrid: RBA Coleccionalbes, S.A., 2007.

Uriarte, Juan de Dios. "Construir la resiliencia en la escuela" en *Revista de Psicodidáctica*, 2006, 11(1), 7-23. ISSN: 1136-1034. <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=17514747002>

Vergés, Pere. *Nou model d'ensenyament-aprenentatge*, 2019
<https://www.escolesgarbi.cat/el-projecte-pedagogic/una-pedagogia-viva/>